

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail:
comeuoint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень (реєстр. № 4101-2 від 01.10.2020, н.д. О.Сова та інш.)

1. Загальна характеристика законопроекту.

Метою законопроекту є покращення умов ведення бізнесу в Україні з одночасним підвищенням показників України в міжнародних рейтингах, а також підвищення ефективності використання ресурсів економіки, зокрема: стимулювання економічної активності суб'єктів господарювання в умовах триваючих карантинних обмежень, спрямованих на запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19); забезпечення збалансованості бюджетних надходжень; вжиття заходів, спрямованих на зниження рівня податкового боргу платників податків, а також усунення недоліків чинного законодавства.

2. Належність законопроекту до сфери *acquis* ЄС.

Законопроект за предметом правового регулювання охоплюється міжнародно-правовими зобов'язаннями України у сфері європейської інтеграції, передбаченими у рамках Глави 4 «Оподаткування» Розділу IV «Торгівля та питання пов'язані з торгівлею» та Глави 10 «Конкуренція» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво», Главою 22 «Громадське здоров'я» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), зокрема наступними актами права ЄС:

1) Директива Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28.11.2006 року про спільну систему податку на додану вартість (далі – Директива 2006/112/ЄС) (імплементация Директиви 2006/112/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію, а також пунктами 1490-1522 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 (далі – План заходів з виконання Угоди про асоціацію);

2) Директива Ради № 2008/118/ЄС від 16 грудня 2008 року стосовно загальних умов акцизного збору (далі – Директива 2008/118/ЄС)

Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 17 лютого 2021 року (протокол № 63) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

(імплементация Директиви 2008/118/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію, а також пунктом 1476 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію);

3) Директива Ради № 2011/64/ЄС від 21 червня 2011 року про структуру та ставки акцизного збору на тютюнові вироби (кодифікована версія) (далі – Директива 2011/64/ЄС) (імплементация Директиви 2011/64/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію, а також пунктами 1464-1468, 1476, 1525-1532 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію);

4) Директива Ради № 92/83/ЄЕС від 19.10.1992 року про гармонізацію структур акцизних зборів на спирт та алкогольні напої (далі – Директива 92/83/ЄС) (імплементация Директиви 92/83/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію, а також пунктами 1476 -1489 та пунктом 1524 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію);

5) Директива Ради 1992/84/ЄЕС від 19 жовтня 1992 року про наближення ставок акцизних зборів на спирт та алкогольні напої (далі – Директива 92/84/ЄС);

6) Директива Ради № 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 року про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергопродуктів та електроенергії (далі – Директива 2003/96/ЄС) (імплементация Директиви 2003/96/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію, а також пунктом 1533 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію); 7) Регламент Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1169/2011 від 25 жовтня 2011 р. щодо надання споживачам інформації про харчові продукти (далі – Регламент ЄС № 1169/2011) (Імплементация Регламенту ЄС № 1169/2011 передбачена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 228-р) «Про схвалення Всеохоплюючої стратегії імплементации Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

8) Директива 2009/104/ЄС від 16 вересня 2009 року про мінімальні вимоги безпеки і захисту здоров’я при застосуванні працівниками робочого обладнання (далі – Директива 2009/104/ЄС) (прийнято на заміну Директиві 89/655/ЄЕС, передбаченої Додатком XL до Угоди про асоціацію. Імплементация Директиви 2009/104/ЄС передбачена також пунктом 1319 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію);

9) Директива Європейського Парламенту та Ради № 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 р. про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (далі – Директива 2009/28/ЄС) (прийнято на заміну Директиви 2001/77/ЄС, імплементация якої передбачена Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Імплементация Директиви 2009/28/ЄС також передбачена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2014 р. № 791-р Про затвердження плану заходів з імплементации Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЄС);

10) Директива №2001/37/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 5 червня 2001 року про наближення законодавчих, нормативних та адміністративних актів держав-членів щодо виробництва, презентації та реалізації тютюнових виробів, замінена Директивою 2014/40/ЄС «Про наближення законів, підзаконних та адміністративних положень держав-членів стосовно виробництва, презентації та продажу тютюну та супутніх товарів (далі – Директива 2014/40/ЄС).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС та зобов'язанням України в рамках СОТ.

1. Законопроектом пропонується (в частині податку на додану вартість) внести зміни до визначення терміну «постачання товарів», передбаченого пунктом 14.1.191 статті 14, та до пункту 189.9 Податкового кодексу України, з метою не нарахування податкових зобов'язань з ПДВ у разі ліквідації сільськогосподарських рослин, насаджень, тварин платника податку у зв'язку з їх руйнуванням, загибеллю, падежем, забоєм внаслідок дії обставин непереборної сили, в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, що підтверджуватиметься відповідними документами. Законопроект в цій частині не суперечить Розділу IV (статті 14 – 30b) Директиви 2006/112/ЄС, оскільки ліквідація сільськогосподарських рослин, насаджень, тварин платника податку не підпадає під категорії оподатковуваних операцій, визначені Розділом IV Директиви 2006/112/ЄС.

Разом з тим слід звернути увагу на пункт а) частини 2 статті 14 Директиви 2006/112/ЄС, відповідно до якого «постачанням товарів» вважають, зокрема, передання права власності на майно з виплатою компенсації на підставі наказу органу публічної влади або наказу від його імені, або на виконання закону. Тобто у разі вчинення платником податку передачі майна на виконання закону або вимоги органу влади саме виплата компенсації буде ключовою ознакою, за якою дії платника податків вважатимуться «постачанням товарів» з метою нарахування податкових зобов'язань з ПДВ.

Таким чином, в частині запропонованих змін до пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України пропонується доповнити термін «постачання товарів» уточненням про те, що ліквідація сільськогосподарських рослин, насаджень, тварин платника податків не є «постачанням товарів» лише у разі, якщо вона здійснюється без виплати компенсації. Без зазначеного доповнення запропоновані законопроектом зміни не відповідатимуть пункту а) частини 2 статті 14 Директиви 2006/112/ЄС.

2. Законопроектом пропонується доповнити підпункт б) пункту 187.1 статті 187 Податкового кодексу України новим абзацом про те, що для документів, складених в електронній формі, датою оформлення електронного документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку, вважається дата складення такого електронного документа. Законопроект в цій частині не суперечить Директиві 2006/112/ЄС, оскільки її положеннями не регулюється питання щодо дати оформлення електронного документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

3. Законопроектом в частині особливостей справляння податку на додану вартість пропонується тимчасово, до 1 січня 2024 року, в межах виконання Закону № 719-IX «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії» запровадити додаткові механізми вирішення питання погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії України станом на 01.07.2019 року. Зокрема, встановити, що при визначенні дати виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту застосовується касовий метод платниками податку, які здійснюють або здійснювали постачання (у тому числі оптове), передачу, розподіл електричної та/або теплової енергії, надають послуги із забезпечення загальносуспільних інтересів в процесі функціонування ринку електричної енергії та/або інші послуги, що постачаються учасниками ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії», постачання вугілля та/або продуктів його збагачення товарних позицій 2701, 2702, 2704 00 згідно з УКТ ЗЕД, надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

При цьому підпунктом 14.1.266 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України визначено, що «касовий метод для цілей оподаткування згідно з розділом V цього Кодексу» - метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на рахунки платника податку, відкриті в установах банків та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, у касу платника податків або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата віднесення сум податку до податкового кредиту визначається як дата списання коштів з рахунків платника податку, відкритих в установах банків, та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, дата видачі з каси платника податків або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Зміни, запропоновані законопроектом в цій частині, не суперечать статті 66 Директиви 2006/112/ЄС, відповідно до якої держави-члени в якості відступу від статей 63, 64 та 65 можуть передбачати, щоб податкове зобов'язання з ПДВ виникало за певних операцій чи щодо певних категорій оподатковуваних осіб з настанням одного з таких моментів: (а) не пізніше моменту виставлення рахунку-фактури; (б) не пізніше моменту отримання платежу.

Водночас варто зазначити, що Директивою 2006/112/ЄС не регулюються питання, пов'язані з правовими, економічними та організаційними засадами погашення заборгованості, утвореної на внутрішньому ринку.

4. З метою поширення оподаткування на тютюнові вироби, призначені для електричного нагрівання, законопроектом пропонується (в частині акцизного оподаткування) внести зміни до визначення терміну «тютюнові вироби», передбаченого пунктом 14.1.252 статті 14 Податкового кодексу України, доповнивши його «тютюном для нагрівання», а також пропонується додати до статті 14 новий пункт 14.1.252-1, яким дати визначення терміну «тютюновмісні

вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням».

Категорії тютюнових виробів для цілей акцизного оподаткування в ЄС встановлені статтею 2 Директиви 2011/64/ЄС. Однак, відповідно до Робочого документа Європейська Комісія від 10.02.2020 року щодо здійснення оцінювання Директиви 2011/64/ЄС (SWD(2020) 33 final)(1) такі новітні тютюнові вироби, як тютюн для нагрівання та електронні сигарети наразі чітко не охоплюються положеннями Директиви 2011/64/ЄС. Таким чином, запропоновані законопроектном зміни в цій частині не суперечать статті 2 Директиви 2011/64/ЄС.

Законопроектном також вносяться зміни до визначення тютюнових виробів, якими передбачається, що тютюнові вироби для цілей цього Кодексу - сигарети з фільтром або без фільтру, цигарки, сигари, сигарили, а також люльковий, нюхальний, смоктальний, жувальний тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання, жування чи нагрівання. Таке визначення лише частково узгоджується з вимогами Директиви № 2014/40/ЄС, в якій «тютюнові вироби» це – вироби, які можуть бути споживані та до складу яких входить, навіть частково, тютюн, незалежно від того, чи є він генетично модифікований, чи ні.

5. Законопроектном пропонується з 1 січня 2021 року заборонити реалізацію виробниками та ввезення імпортерами на митну територію України рідин, що використовуються в електронних сигаретах, не маркованих марками акцизного податку. Законопроект в цій частині не суперечить частині 1 статті 39 Директиви 2008/118/ЄС, якою встановлено, що держави-члени можуть вимагати, щоб на момент реалізації для споживання на їх території підакцизні товари мали податкові маркувальні знаки або національні ідентифікаційні маркувальні знаки.

6. Законопроектном пропонується внести зміни до підпункту 14.1.227-1 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, доповнивши термін «середньозважена роздрібна ціна продажу сигарет» уточненням про те, що це ціна, розрахована із суми загальної вартості всіх сигарет з урахуванням усіх податків, реалізованих виробниками на митній території України та ввезених імпортерами на митну територію України за період з 1 січня до 31 грудня звітного року, поділеної на суму загальної кількості реалізованих виробниками та ввезених імпортерами сигарет за той самий період, визначеної у деклараціях акцизного податку за січень - грудень звітного року, в розрахунку на 1000 штук.

Запропонована законопроектном зміна відповідає частині 2 статті 8 Директиви 2011/64/ЄС, відповідно до якої середньозважена роздрібна ціна продажу розраховується із загальної вартості всіх сигарет, випущених для споживання, яка ґрунтується на роздрібній ціні з урахуванням всіх податків, поділеної на загальну кількість сигарет, випущених для споживання. Вона визначається не пізніше 1 березня кожного року на підставі даних, що стосуються всіх таких випусків тютюнових виробів для споживання за попередній календарний рік.

7. Законопроектом пропонується збільшити ставки акцизного податку на алкогольні напої (стаття 215 Податкового кодексу України).

Відповідно до Директив 92/83/ЄС і 92/84/ЄС, якими визначаються система та ставки акцизних зборів на алкогольні напої в Європейському Союзі, встановлюються лише мінімальні ставки акцизних податків. Ставки, які стягуються державами-членами, мають бути рівними або вищими за мінімальну ставку.

Необхідно звернути увагу на відмінності щодо одиниць виміру, які застосовуються з метою вирахування акцизного податку на алкогольні напої. Так, що стосується пива, то статтею 3 Директиви 92/83 встановлено, що акцизний податок на пиво визначається у кількості гектолітрів/градуси за шкалою Плато або у кількості гектолітрів/об'ємний відсоток спирту у готовому продукті, в той час як згідно з пунктом 215.3.1. Податкового кодексу України акцизний податок на пиво вимірюється у гривнях за 1 літр.

Крім того, варто зазначити, що частиною 1 статті 3 Директиви 92/84/ЄС встановлено, що ставка акцизного податку на 100% спирт складає 550 Євро за гектолітр, в той час як законопроектом передбачене збільшення ставки акцизного податку із 126,96 до 141,69 гривень за 1 літр 100відсоткового спирту (14 169 грн/гекталітр), що на сьогодні є меншою за ставку, передбачену Директивою 92/84/ЄС. Імплементация Директиви 92/84/ЄС не передбачена Угодою про асоціацію, однак частина 2 статті 1 Директиви 92/83/ЄС (імплементация Директиви 92/83/ЄС передбачена Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію) встановлює, що держави-члени повинні встановити ставки акцизного податку відповідно до Директиви 92/84/ЄС.

Таким чином, законопроект в частині збільшення ставок акцизного податку на алкогольні напої в цілому не суперечить Директивам 92/83/ЄС та 92/84/ЄС. Водночас варто звернути увагу на те, що ставка акцизного податку на 100-відсотковий спирт все ще залишатиметься меншою відповідної мінімальної ставки, передбаченої в ЄС. Крім того, законопроектом не передбачені зміни для усунення невідповідності положенням Директиви 92/83/ЄС щодо одиниць виміру акцизного податку на пиво.

8. Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 226.6. статті 226 Податкового кодексу України, встановивши винятки з обов'язкового маркування марками акцизного податку для алкогольних напоїв, які визначені пунктом 226.10 статті 226 Податкового кодексу України.

Частиною 1 статті 39 Директиви 2008/118/ЄС передбачено, що держави-члени можуть вимагати, щоб на момент реалізації для споживання на їх території підакцизні товари мали податкові маркувальні знаки або національні ідентифікаційні маркувальні знаки. Таким чином, встановлення винятків з маркування алкогольних напоїв марками акцизного податку не суперечить Директиві 2008/118/ЄС.

9. Законопроектом пропонується встановлення нульової ставки акцизного податку на спирт етиловий, що використовується для виробництва жиру криля (*Eurhausia superba*) (пункт 229.1 статті 229 Податкового кодексу України). Запропоновані законопроектом зміни не суперечать частині 2 статті

27 Директиви 92/83/ЄС, відповідно до якої держави-члени можуть звільняти від гармонізованого акцизного збору охоплені сферою дії цієї Директиви товари, якщо вони використовуються:

- для виробничого процесу за умови, що готовий товар не містить спирту;
- у виробництві компонентів товарів, які не обкладаються акцизним збором згідно з положеннями Директиви 92/83/ЄС.

10. Законопроект пропонується внести зміни до Закону України від 19.05.2020 №481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального», а саме пропонується виокремити в окремий норму порядок маркування (етикування та розливу) пива та сидру і перрі (без додавання спирту), а також визначити перелік інформації, яка має міститися на маркуванні пива, сидру і перрі (без додавання спирту), які реалізуються в Україні.

В Європейському Союзі вимоги до інформації, що мають міститися на харчових продуктах (включаючи алкогольні напої), встановлені Регламентом ЄС № 1169/2011.

Стаття 9 Регламенту ЄС № 1169/2011 визначає перелік обов'язкової інформації, що повинна міститися на продуктах харчування, в тому числі на напоях та алкогольних напоях, зокрема:

- назва харчового продукту;
- перелік інгредієнтів;
- будь-який інгредієнт або допоміжний засіб для переробки, з тих, що перелічені в Додатку II, або отримані з речовини чи продукту, перерахованих в Додатку II, що здатні викликати алергію або непереносимість і які використовуються у виробництві або приготуванні продукту харчування і залишаються присутні в готовому продукті, й навіть у зміненому вигляді. Наприклад, одним з таких продуктів, здатних викликати алергію, у Додатку II до Регламенту № 1169/2011 зазначений «рибний желатин, що використовується як освітлювальний засіб у виробництві пива та вина»;
- кількість інгредієнтів;
- вага нетто продукту харчування;
- термін придатності або дата, до якої необхідно вжити;
- особливі умови зберігання або використання;
- назва або торгове найменування і адреса виробника чи імпортера;
- країна походження;
- інструкція з використання (якщо без інструкції використання продукту харчування може виявитися складним);
- вміст спирту у випадку з напоями, які містять більше 1,2% об'ємних одиниць алкоголю; - інформація про поживні властивості продукту.

При цьому відповідно до частини 4 статті 16 Регламенту № 1169/2011 для напоїв, які містять більше 1,2% об'ємних одиниць алкоголю, не потрібно зазначати інформацію щодо переліку інгредієнтів та інформацію про поживні властивості продукту.

Законопроект потребує допрацювання, оскільки запропонований законопроектом перелік інформації, яка має міститися на маркуванні пива, сидру і перрі (без додавання спирту), які реалізуються в Україні, не повною мірою враховує вимоги статті 9 Регламенту ЄС № 1169/2011.

11. Законопроектом пропонується внести зміни до Підрозділу 5 Перехідних положень Податкового кодексу України, визначивши, що суб'єкти, які здійснюють виробництво та обіг підакцизних рідких палив, зобов'язані:

- до 30 листопада 2020 року включно зареєструватися платниками акцизного податку з реалізації пального та зареєструвати в системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового всі акцизні склади, розпорядниками яких є такі платники податку;

- до 31 грудня 2020 року включно обладнати всі акцизні склади витратомірами-лічильниками та/або рівнемірами-лічильниками та зареєструвати їх у Єдиному державному реєстрі витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників рівня пального у резервуарі.

Відповідно до частини 2 статті 15 Директиви 2008/118/ЄС виробництво, переробка і зберігання підакцизних товарів у режимі призупиненого оподаткування здійснюються на податковому складі.

Відкриття та експлуатація податкового складу ліцензованим управляючим має здійснюватися на підставі отримання дозволу від уповноважених органів влади держави-члена, в якій розташовується склад. Вимоги для отримання такого дозволу визначаються уповноваженими органами з метою перешкоджання будь-якому можливному шахрайству чи зловживанню. Ліцензований управляючий складом повинен, зокрема, вести облік для кожного податкового складу про наявність та переміщення підакцизних товарів (стаття 16 Директиви 2008/118/ЄС). Таким чином, вимоги, передбачені законопроектом в цій частині для суб'єктів, які здійснюють виробництво та обіг підакцизних рідких палив, не суперечать положенням статей 15 та 16 Директиви 2008/118/ЄС.

12. Законопроектом пропонується внести зміни до Підрозділу 5 Перехідних положень Податкового кодексу України з метою запровадження перехідного періоду для включення підакцизних палив до системи СЕАРП та СЕ. Протягом перехідного періоду суб'єкти, які здійснюють виробництво та обіг підакцизних рідких палив, отримують одноразове право подати заявку на поповнення обсягів залишку пального для власного споживання та для промислової переробки (крім виробництва певних підакцизних товарів), а також звільняються на час дії перехідного періоду від застосування штрафів за порушення строків реєстрації акцизних накладних та за необладнання резервуарів, в яких міститься пальне, витратомірами-лічильниками.

Законопроект в цій частині не суперечить за своєю метою статтям 18, 18a та 18b Директиви 2003/96/ЄС, відповідної до яких державам-членам ЄС, що мали складнощі з імплементацією нових заходів з оподаткування енергопродуктів, були надані перехідні періоди до початку застосування нових вимог законодавства.

13. Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 231.3 статті 231 Податкового кодексу України, доповнивши його новим абзацом про те, що зведена акцизна накладна також може бути складена за кожним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТЗЕД та окремо за кожним акцизним складом/акцизним складом пересувним особою, яка реалізує спирт етиловий, не пізніше останнього дня звітного місяця на загальний обсяг спирту етилового, використаного для власного споживання чи промислової переробки протягом звітного місяця, або втраченого у межах та/або понад встановлені норми втрат, зіпсованого, знищеного, у тому числі внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин чи з інших причин, пов'язаних з природним результатом, а також внаслідок випаровування у процесі виробництва, обробки, переробки, зберігання чи транспортування протягом звітного місяця.

Законопроект в цій частині не суперечить частинам 4 та 5 статті 7 Директиви 2008/118/ЄС, відповідно до яких кожна держава-член встановлює свої власні правила та умови, відповідно до яких визначаються втрати підакцизних товарів, такі як повне знищення або непоправна втрата підакцизних товарів, що перебувають під режимом призупиненого оподаткування, з причини властивої власній природі товару, настання непередбачуваних обставин або форсмажору чи внаслідок дозволу уповноважених органів держави-члена. Такі втрати не вважається випуском для споживання.

14. З метою запобігання зволіканню банками у виконанні законної вимоги щодо стягнення з рахунків боржників сум податкового боргу, законопроектом пропонується (в частині податкового боргу та банківської таємниці) зобов'язати банки розкривати банківську таємницю на вимогу контролюючого органу. А саме, шляхом внесення змін до статті 20 Податкового кодексу України та до статті 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність» пропонується запровадити розкриття на письмову вимогу податкового органу банківської таємниці щодо стану рахунків боржника, руху коштів на рахунках, залишку коштів на рахунках, найму (оренди) банківського сейфу таким боржником, стосовно якого наявне судове рішення про стягнення коштів для погашення податкового боргу.

Відповідно до статті 127 Угоди про асоціацію кожна Сторона докладає необхідних зусиль для забезпечення впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг та для боротьби з ухиленням від сплати податків на всій її території.

Сторони також посилюють і зміцнюють співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема посилення потужностей збору і контролю, з окремим наголосом на процедурах відшкодування ПДВ для уникнення накопичення заборгованості, забезпечення ефективного збору податків і посилення боротьби з податковим шахрайством, а також ухиленням від сплати податків (Стаття 351 Угоди про асоціацію).

Втім, зазначені положення Угоди про асоціацію не встановлюють конкретних зобов'язань з імплементації для України, а лише визначають напрями співробітництва у сфері оподаткування. З огляду на зазначене,

законопроект в цій частині не суперечить зобов'язанням відповідно до Угоди про асоціацію.

15. Законопроектом пропонується (в частині податкових пільг на інвестування коштів в екологічні проекти) запровадити механізм інвестування коштів у екологічну модернізацію підприємств та природоохоронні заходи (надати право підприємствам зменшити суму їх податкового зобов'язання з екоподатку (до 70 % від платежу) на відповідну суму інвестованих коштів у погоджені державою екологічні проекти за попередні звітні періоди. З цією метою пропонується доповнити Податковий кодекс України новими підпунктами 14.1.28-2, 14.1.138-1 та новим пунктом 249.9, а також внести зміни до підпункту 14.1.81.

Можливість використання податкових та інших економічних інструментів з метою досягнення цілей екологічної політики передбачені законодавчими актами ЄС в різних сферах. Отже, законопроект в частині встановлення економічних стимулів (зокрема, зменшення суми податкових зобов'язань у разі інвестування коштів в екологічні проекти) не суперечить законодавчим актам ЄС в сфері захисту довкілля.

Водночас, беручи до уваги, що такі податкові пільги мають ознаки державної допомоги, та можуть суттєво вплинути на конкурентне середовище, законопроект потребує висновку Антимонопольного комітету щодо їх відповідності цілям Угоди про асоціацію.

16. Законопроектом пропонується (в частині скасування дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки) внести зміни до статті 15 Закону України від 19.05.2020 №481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та скасувати необхідність отримання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки задля отримання ліцензії на право оптової або роздрібної торгівлі паливом або на право зберігання пального. Запропорновані законопроектом зміни не суперечать Директиві 2009/104/ЄС про мінімальні вимоги безпеки і захисту здоров'я при застосуванні працівниками знарядь праці під час роботи (прийнято на заміну Директиві 89/655/ЄЕС, передбаченої Додатком XL до Угоди про асоціацію), серед вимог якої відсутня необхідність отримання роботодавцем дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

17. Законопроектом пропонується (в частині регулювання «зеленого» тарифу) внести зміни до статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії», встановивши черговість розрахунків з виробниками за електроенергію, куплену за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною. Зокрема, передбачається, що при проведенні розрахунків з виробниками електричної енергії Гарантований покупець у кожному розрахунковому періоді (місяці) зобов'язаний буде здійснювати оплату електричної енергії, купленої за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною, у такій черговості:

електричну енергію, вироблену за "зеленим" тарифом генеруючими установками споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, встановлена потужність яких не перевищує 150 кВт; оплата електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики з використанням біомаси; оплата електричної енергії, виробленої на інших об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії.

Відповідно до частини 4 статті 4 Директиви ЄС № 2018/2001 Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2018 року про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (1) держави-члени повинні забезпечити, щоб підтримка виробництву електроенергії з відновлювальних джерел надавалася у відкритий, прозорий, конкурентний, недискримінаційний та економічно ефективний спосіб.

Таким чином, встановлення пріоритетності оплати для установок з потужністю менше 150 кВт та для виробників енергії з використанням біомаси може становити за певних обставин (наприклад, не отримання виробниками оплати або затримки в оплаті за вироблену електроенергію у разі обмежених фінансових ресурсів держави для оплати купленої електричної енергії) неконкурентні та дискримінаційні дії по відношенню до інших категорій виробників електроенергії з відновлювальних джерел, що не відповідає статті 4 Директиви ЄС № 2018/2001.

Крім того, відповідно до пункту 5 Додатка XXVII-A Угоди про асоціацію, Україна зобов'язана провести консультації з Європейською Комісією з метою оцінки сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС.

Зважаючи на викладене, необхідно відтермінувати розгляд проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень законодавства Європейського Союзу про доброчесність, прозорість та запобігання спотворенню конкуренції на оптових ринках (реєстр. № 4503) до отримання відповідного висновку Європейської Комісії.

Виходячи з вищезазначеного, проєкт закону не суперечить актам права ЄС і міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, за винятком окремих положень, які потребують доопрацювання відповідно до зауважень та пропозицій, зазначених у підпунктах 1, 4, 7, 10, 15 та 17 пункту 3 цього висновку.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/54643 від 19.02.2021

